

(...)

SIA „Domix”
Reģ.nr.43603027873
Zemgales prospektā 1-2
Jelgavā, LV – 3001

LĒMUMS
par nevienlīdzīgiem un netaisnīgiem līguma
noteikumiem
Rīgā

2008.gada 18.janvārī

Nr. 6 -lg

Patērētāju tiesību aizsardzības centrā (turpmāk – *PTAC*) 2007.gada 18.septembrī saņemta Jelgavas pilsētas un rajona policijas pārvaldes Kriminālpolicijas biroja 2.nodaļas 2007.gada 14.septembra vēstule, kurai pievienots (...) (turpmāk – *Patērētāja*) 2007.gada 13.septembra iesnieguma protokols (turpmāk – *Iesniegums*) par SIA „Domix” (turpmāk – *Sabiedrība*) iespējamiem *Patērētāju tiesību aizsardzības likumam* (turpmāk – *PTAL*) pārkāpumiem, sniedzot *Patērētājam* nekustamā īpašuma pārdošanas pakalpojumu, kā arī 2006.gada 13.oktobrī starp *Patērētāju* un SIA ”Domix” noslēgtā *Sadarbības līguma* (turpmāk – *Sadarbības līgums*) un 2006.gada 20.novembra *Rokas naudas līguma* (turpmāk – *Rokas naudas līgums*) atbilstību *PTAL* regulējošām normām.

PTAC 2007.gada 26.oktobra vēstulē Nr.21-04/8803-J-296jur *Sabiedrībai* pieprasīja sniegt skaidrojumu par *Iesniegumā* minēto, kā arī par *Līguma* un *Rokas naudas līguma* atbilstību patērētāju tiesību aizsardzības nozari reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem.

2008.gada 10.janvārī *PTAC* saņemts *Sabiedrības* 2008.gada 10.janvāra paskaidrojums (turpmāk – *Paskaidrojums*), kurā norādīts sekojošais:

Starp *Sabiedrību* un *Patērētāju* tika noslēgti divi līgumi 2006.gada 13.oktobrī noslēgts *Sadarbības līgums* un 2006.gada 20.novembrī noslēgts *Rokasnaudas līgums*. Abi līgumi pirms to noslēgšanas tika apspriesti, turklāt līgumu noslēgšanas iniciatīva nāca no *Patērētājas* vīra puses.

Sadarbības līguma 2.9.apakšpunktā noteiktā sankcija tika ietverta tādu apsvērumu dēļ, ka pasūtītāji nereti ir izmantojuši *Sabiedrības* pakalpojumus un vēlāk atteikušies tos apmaksāt, atsakoties no tālākas *sadarbības*, kaut arī saņēmuši informāciju par potenciālajiem pircējiem un pat vēlāk ar šiem pircējiem noslēguši pirkuma līgumus. Ievērojot negatīvo praksi un ciestos zaudējumus, *Sabiedrība* pieņēma lēmumu nodrošināties pret zaudējumiem nākotnē. *Sabiedrība* atzīst, ka pieļauta kļūda, neietverot līgumā attiecīgu sankciju arī izpildītājam, kā arī tiesības *Patērētājam* atteikties no *Sabiedrības* pakalpojumiem. *Sabiedrība* līgumu izpildē no klientiem neprasa līgumsoda samaksu, ja tie godprātīgi pilda līguma noteikumus un necenšas bez maksas izmantot *Sabiedrības* pakalpojumus. Ir izstrādāts līguma projekts, kurā iekļauti taisnīgi noteikumi ar līdzvērtīgām tiesībām abām pusēm. SIA „Domix” atzinīgi novērtē *PTAC* aizrādījumus par līgumu nepilnībām un apņemas šos trūkumus *Sadarbības līgumā* un *Rokas naudas līgumā* novērst.

Attiecībā uz šķīrējtiesas klauzulu, *Sabiedrība* kopš 2007.gada līgumos klientiem piedāvā alternatīvu izvēli griezties LR tiesā vai šķīrējtiesā. Gan *Sadarbības līguma*, gan *Rokas naudas līguma* slēgšanas brīdī ar *Patērētāju* netika apspriests jautājums par šķīrējtiesas klauzulas izslēgšanu, bet kliente līgumu pirms parakstīšanas izlasīja un neizteica vēlmi izslēgt *Sadarbības līguma* 3.1.apakšpunktu.

Rokasnaudas līguma 3.7.apakšpunkts ir ticis iekļauts tādēļ, ka klienti nereti nevēlas lasīt līgumus un nepievērš pietiekamu vērību līguma noteikumiem. Iekļaujot *Rokas naudas līgumā* 3.7.apakšpunktu līguma beigās, klients pirms līguma parakstīšanas izlasīs šo punktu un sapratīs, kādas sekas rada līgums, kas var veicināt nopietnāku līguma pārskatīšanu un atkārtotu pārlasīšanu. Šis punkts nekādā gadījumā nepārkāpj patērētāja tiesības, jo neparedz stingrākus noteikumus, kā to neparedz *Civillikums* (CL 1587.pants). Ja patērētājam ir šaubas vai neskaidrības par līguma noteikumiem, kā arī, ja ir vēlme grozīt līguma noteikumus, to ir iespējams darīt. Turklāt konkrētajā situācijā, slēdzot līgumu ar *Patērētāju*, *Rokas naudas līguma* noteikumi tika apspriesti, *Patērētāja* pārlasīja līgumu un visi neskaidrie *Rokas naudas līguma* noteikumi tika apspriesti. *Patērētāja* neizvirzīja prasību mainīt kādu no *Rokas naudas līguma* punktiem.

Sabiedrības piedāvātie pakalpojumi iztur ļoti lielu konkurenci. Jelgavā, kur tika noslēgts līgums ar *Patērētāju*, identiskus pakalpojumus piedāvā aptuveni 10 uzņēmumi. Šādos konkurences apstākļos patērētājam ir iespēja iepazīties ar visiem pakalpojumu sniedzēju piedāvājumiem un ar katru apspriest līguma noteikumus, kurus pakalpojuma sniedzējs labprāt apspriež un maina, lai lielajā konkurencē nezaudētu klientu. Arī ar *Patērētāju* *Sadarbības līguma* un *Rokas naudas līguma* noteikumi tika apspriesti. Tā kā *Patērētāja* nepiedāvāja savus līguma noteikumus, viņai tika piedāvāti *Sabiedrības* sagatavoto līgumu projekti, kurus *Patērētājam* bija iespēja izvērtēt un izteikt savus priekšlikumus to grozījumiem. Nekādus priekšlikumus *Patērētāja* nav izteikusi. Gan *Sadarbības līguma*, gan *Rokas naudas līguma* noteikumi ir atzīstami par pilnībā apspriestiem. Nepieciešamības gadījumā ir iespēja uzaicināt lieciniekus, kas bija

klāt *Sadarbības līguma* un *Rokas naudas līguma* noslēgšanā un var apliecināt *Sadarbības līguma* un *Rokas naudas līguma* noteikumu apspriešanas faktu. *Sabiedrība* nav protokolējusi sarunu ar klienti pirms līguma noslēgšanas, bet *Patērētāja* ar savu parakstu ir apliecinājusi, ka ir izlasījusi līgumu un bez iebildumiem tam piekritusi. Saskaņā ar *Civillikuma* noteikumiem līgums atzīstams par noslēgtu tad, kad viena puse bez ierunām akceptējusi otras puses izteikto oferti (CL 1533.p-1541.p.). Arī *Sadarbības līguma* un *Rokas naudas līguma* izpildes laikā *Patērētāja* pieņēma visus līguma noteikumus bez ierunām, tai skaitā pieņēma naudas maksājumus tiktāl, kamēr neatrada citu risinājumu un nolēma atteikties no *Sabiedrības* sniegtā pakalpojuma, radot *Sabiedrībai* zaudējumus, bet sev iegūstot papildus ienākumus no saņemtās rokasnaudas, ko atteicās atgriezt.

Sabiedrība norāda, ka noslēgtais *Rokas naudas līgums* nevar tikt interpretēts *PTAL* izpratnē. *Sabiedrība* nepiedāvā patērētājiem pakalpojumus nekustamo īpašumu uzpirkšanā un nenodarbojas ar šādu pakalpojumu sniegšanu, bet, izvērtējot *Patērētājas* vēlmes par īpašuma cenu, *Sabiedrība* pēc neveiksmīgas citu pircēju meklēšanas, nolēma izmantot piedāvājumu un iegādāties īpašumu savām vajadzībām. Īpašuma pirkšana nav pakalpojuma sniegšana. Saskaņā ar *PTAL* pakalpojums ir personas saimnieciskās vai profesionālās darbības ietvaros par atlīdzību vai bez tās izpildīts patērētāja pasūtījums vai tāda ar patērētāju noslēgta līguma pildīšana, saskaņā ar kuru tiek iznomāta kāda lieta, izgatavota jauna lieta, uzlabota vai pārveidota esoša lieta vai tās īpašības vai veikts darbs, vai gūts nematerializēts darba rezultāts.

Strīds starp *Sabiedrību* un *Patērētāju* ir taisnīgi izskatīts Zemgales šķīrējtiesā, par šķīrējtiesas spriedumu izsniegts izpildraksts Jelgavas tiesā. Gan šķīrējtiesa, gan Jelgavas tiesa izvērtēja noslēgtos līgumus un *Sabiedrības* tiesības uz zaudējumu atlīdzību, tādēļ nav pamata apšaubīt pieņemtos nolēmumus. Turklāt *Patērētāja* nav sniegusi paskaidrojumus ne Zemgales šķīrējtiesai, ne Jelgavas tiesai, kaut arī *Patērētājam* tika dota šāda iespēja. *Patērētāja* ir saņēmusi gan *Sabiedrības* pakalpojumus, gan arī rokasnaudu, ko *Patērētāja* ir paturējusi sev un pakalpojumus nav apmaksājusi. Konkrētajā gadījumā ir saskatāma *Patērētājas* ļaunprātība. No *Patērētājas* saskaņā ar *Civillikuma* 1730.pantu ir piedzīti zaudējumi un samaksātā rokasnauda divkārtšā apmērā.

Izskatot lietā esošos materiālus, *PTAC* norāda:

Izskatot lietā esošos materiālus, *PTAC* secina, ka *Patērētāja* ir uzskatāma par patērētāju *PTAL* 1.panta 3.punkta izpratnē un *PTAL* 1.panta 4.punkta izpratnē *Sabiedrība* ir uzskatāma par pakalpojuma sniedzēju, līdz ar to noslēgtajam *Sadarbības līgumam* un *Rokas naudas līgumam* ir jāatbilst patērētāju tiesību aizsardzību reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem. Tādējādi, ņemot vērā, ka *Iesniegumā* ir sniegta informācija par netaisnīga līguma noteikuma ietveršanu starp *Patērētāju* un *Sabiedrību* noslēgtajā *Sadarbības līgumā* un *Rokas naudas līgumā*, pamatojoties uz *PTAL* 25.panta ceturtais daļas 6.punkta noteikumos paredzēto *PTAC* pienākumu uzraudzīt

patērētāju tiesību ievērošanu līgumos, kurus patērētājs slēdz ar ražotājiem, pārdevējiem un pakalpojumu sniedzējiem, *PTAC* ir izvērtējis *Sadarbības līguma un Rokas naudas līguma* atbilstību *PTAL* prasībām un norāda:

Saskaņā ar *PTAL* 3.panta 2.punkta noteikumiem „*patērētāja tiesības ir pārkāptas, ja nav ievērots līgumslēdzēju pušu vienlīdzības princips un līguma noteikumi ir netaisnīgi*”. Savukārt saskaņā ar *PTAL* 6.panta pirmo daļu „*ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs nedrīkst piedāvāt tādus līguma noteikumus, kas ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem*”. *PTAL* 6.panta ceturtajā daļā noteikts, ka „*novērtējot līguma noteikumus, ņem vērā pārdotās preces vai sniegtā pakalpojuma raksturu, visus apstākļus, kādos līgums noslēgts, kā arī noslēgtā līguma un ar to saistītā līguma noteikumus*”.

Lai konstatētu, vai attiecīgais līguma noteikums ir apspriests, ir jāņem vērā *PTAL* 6.panta piektajā un septītajā daļā noteiktais. Saskaņā ar *PTAL* 6.panta piektajā daļā teikto „*līguma noteikums vienmēr ir uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, ja līgums sastādīts iepriekš un patērētājam nav bijis iespējams ietekmēt attiecīgā līguma noteikumus*”. Arī Eiropas Kopienu 1993.gada 5.aprīļa direktīvas Nr. 93/13/ECC *Par netaisnīgiem līguma noteikumiem patērētāju līgumos* (kuras normas ir iekļautas *PTAL*) 3.panta otrajā daļā teikts, ka nosacījums vienmēr uzskatāms par neapspriestu, ja tas ir bijis sagatavots jau iepriekš un patērētājam līdz ar to nav bijusi iespēja ietekmēt šā nosacījuma saturu, īpaši tas ir iepriekš formulētu tipveida līgumu kontekstā.

Savukārt *PTAL* 6.panta septītā daļa nosaka, ka „*ja ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs apgalvo, ka līguma noteikumi ir savstarpēji apspriesti ar patērētāju, viņa pienākums ir to pierādīt*”. *PTAC* norāda, ka *PTAL* izpratnē pat skaidri izteikts patērētāja apliecinājums, ka viņš ir iepazīstināts ar līguma standartnoteikumiem un vienojies par tiem, neizslēdz direktīvas piemērošanu (skat. Zadraks G. Netaisnīgu noteikumu direktīvas reforma. Likums un Tiesības, 2005., 4).

Par apspriestiem līguma noteikumiem uzskatāmi līguma noteikumi, par kuriem līgumslēdzēji, savstarpēji apspriežoties (savstarpēji apmainoties viedokļiem), ir vienojušies. Līdz ar to parakstīts līgums pats par sevi nav pietiekams pierādījums tam, ka līgumslēdzēji savstarpēji apsprieda katru līguma noteikumu atsevišķi. Teorētiska iespēja apspriest katru līguma noteikumu atsevišķi nepierāda, ka tā konkrētajā gadījumā ir notikusi (skat., Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 7.marta spriedumu lietā Nr.C30519003 motīvu daļas 14.punktu). Ja apspriešana ir formāla (piemēram, personas paraksts līgumā), tad to nedrīkstētu pieņemt kā apspriešanu *PTAL* izpratnē.

Konkrētajā gadījumā kaut arī *Sabiedrība* ir norādījusi, ka *Sadarbības līguma* un *Rokas naudas līguma* noteikumi ar *Patērētāju* ir tikuši apspriesti, *Sabiedrība PTAC* nav iesniegusi pierādījumus faktam, ka *Sadarbības līguma* un *Rokas naudas līguma* noteikumi, izņemot tā būtiskās sastāvdaļas, ir tikuši ar

Patērētāju apspriesti. *PTAC* norāda, ka saskaņā ar *PTAL* 6.panta sestās daļas noteikumiem, pat, ja ir apspriesti līguma atsevišķi noteikumi vai atsevišķu noteikumu attiecīgi aspekti, tad nevar uzskatīt, ka savstarpēji apspriesti ir arī pārējie līguma noteikumi.

Vienlaicīgi *PTAC* norāda, ka *PTAL* regulējums attiecībā uz netaisnīgiem līguma noteikumiem ir iekļauts, lai nepieļautu, ka kāda no līgumslēdzēju pusēm piespiestu otru pusi noslēgt līgumu, kura noteikumi atbilst tikai vienas līgumslēdzēju puses interesēm, otrai pusei atņemot tai nozīmīgas tiesības, tādējādi skarot patērētāju intereses. *PTAL* 6.panta trešā daļa nosaka, ka „*līguma noteikums, kuru līgumslēdzējas puses savstarpēji nav apspriedušas, ir netaisnīgs, ja tas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam*”.

1. Sadarbības Līguma 2.9. apakšpunktā ir norādīts, kādas sankcijas tiks vērstas pret *Patērētāju* gadījumā, ja no viņas puses netiks ievēroti *Sadarbības Līguma* noteikumi, taču *Sadarbības Līgums* nenosaka, kādas ir *Patērētājas* tiesības gadījumā, ja pakalpojuma sniedzējs nepilda savas ar *Līgumu* noteiktās saistības.

Attiecībā uz *Sadarbības Līguma* 2.9.apakšpunktu, kas paredz: „*Gadījumā, ja Pasūtītājs atsakās no Izpildītāja Pakalpojumiem, pārkāpj dotā līguma 2.4. un 2.7.apakšpunktus vai Objekta pārdošanas darījumu apzināti aizkavē, Pasūtītājs izmaksā Izpildītājam 5% no 1.1.punktā noteiktās Objekta cenas*”, *PTAC* norāda, ka šādi noteikumi nostāda *Patērētāju* neizdevīgā stāvoklī, jo dod iespēju pakalpojuma sniedzējam saņemt līgumsodu, ja *Patērētāja* nepilda no *Sadarbības līguma* izrietošās saistības, bet **neparedz *Patērētājai*** tādu pašu iespēju gadījumā, ja pakalpojuma sniedzējs pienācīgi neizpilda ar *Sadarbības Līgumu* uzliktās saistības. Tādējādi, pamatojoties uz iepriekš minēto, pakalpojuma sniedzējam nav jārēķinās ar negatīvām sekām, atšķirībā no *Patērētājas*, kurai *Sadarbības Līguma* saistību neizpildes gadījumā jāmaksā līgumsods 5% apmērā no *Sadarbības Līgumā* noteiktās pārdodamā objekta cenas.

PTAL 5.panta otrās daļas 5.punkts kontekstā ar 6.panta trešās daļas 1.punktu paredz, ka netaisnīgs ir tāds līguma noteikums, kas patērētāju nostāda neizdevīgākā stāvoklī nekā pakalpojuma sniedzēju un ir pretrunā ar labticīguma prasībām. Tādējādi *Sadarbības līguma* 2.9.apakšpunkts ir atzīstams par netaisnīgu līguma noteikumu un saskaņā ar *PTAL* 6.panta astotās daļas noteikumiem ir atzīstams par spēkā neesošu.

2. Rokas naudas Līguma 3.7. apakšpunkts nosaka: „*Puses parakstot šo līgumu apliecina, ka ir izlasījušas un pilnībā sapratušas šī līguma noteikumus, un apņemas pildīt šajā līgumā noteiktās saistības*”.

PTAC norāda, ka minētais *Rokas naudas līguma* noteikums nostāda *Patērētāju* savu tiesību aizsardzībai neizdevīgā stāvoklī, jo tas, ka *Patērētāja* ir parakstījusi *Rokas naudas līgumu*, neaplicina to, ka *Patērētāja* bija iepazinusies

ar minētā līguma noteikumiem un līguma tekstu. Saskaņā ar *PTAL* 6.panta sestās daļas noteikumiem, ja ir apspriesti līguma atsevišķi noteikumi vai atsevišķu noteikumu attiecīgi aspekti, tad nevar uzskatīt, ka savstarpēji apspriesti ir arī pārējie līguma noteikumi. Tādējādi par pierādījumu *Līguma* apspriešanas faktam nevar kalpot *Patērētājas* paraksts uz *Līguma*.

3. Gan *Sadarbības līguma* 3.1.apakšpunkts, gan *Rokas naudas līguma* 3.4.apakšpunkts nosaka: „*Jebkurš strīds, domstarpība vai prasība, kas izriet no šī līguma, kas skar to vai tā pārkāpšanu, izbeigšanu vai spēkā neesamību tiks galīgi izšķirts Zemgales šķīrējtiesā saskaņā ar minētās šķīrējtiesas nolikumu, rakstveida procesā, viena tiesneša sastāvā, un ar nosacījumu, ka gadījumā, ja atbildētājs neiesniedz atsaukumi uz prasību, uzskatāms, ka tas atzīst prasību.*”

Saskaņā ar *PTAL* 6.panta trešās daļas 7.punkta noteikumiem, par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi noteikumi, kas „izslēdz vai kavē patērētāja tiesības vērsties patērētāju tiesību aizsardzības iestādēs vai tiesā, paredz strīdu izskatīšanu tikai šķīrējtiesā”. No konkrētās tiesību normas izriet, ka jebkurš līguma noteikums, kas kavē patērētāju izmantot iepriekš minētās tiesības, ir uzskatāms par netaisnīgu. Tā kā *Sadarbības līguma* 3.1.apakšpunkts un *Rokas naudas līguma* 3.4.apakšpunkts paredz strīdu izskatīšanu tikai šķīrējtiesā – Zemgales šķīrējtiesā, tad minētais līguma noteikums ir uzskatāms par netaisnīgu līguma noteikumu *PTAL* izpratnē un ir atzīstams par spēkā neesošu, jo patērētājam tiek liegta iespēja realizēt savu tiesību aizsardzību Latvijas Republikas vispārējās tiesu instancēs un līdz ar to tiek kavētas patērētāja likumīgās tiesības uz savu tiesību aizsardzību tiesā. Tas izriet arī no *Civilprocesa likuma* 132.panta pirmās daļas 2.punkta noteikumiem, kas nosaka, ka tiesnesis atsakās pieņemt prasības pieteikumu, ja puses likumā noteiktā kārtībā ir vienojušās par strīda izskatīšanu šķīrējtiesā. *PTAC* norāda, ka, lai gan *Civilprocesa likumā* ir noteikts regulējums par šķīrējtiesām, tomēr domstarpības un strīdus, kuros viena puse ir patērētājs (kas uzskatāms par „vājāko līgumslēdzēju”) nav pieļaujams izskatīt tikai šķīrējtiesā, ņemot vērā, ka šķīrējtiesas spriedums nav pārsūdzams.

Tāpat *PTAC* vērš uzmanību uz to, ka Satversmes tiesa 2005.gada 17.janvāra spriedumā lietā Nr.2004-10-01 9.3.2.rindkopā ir norādījusi, ka patērētāju tiesības paredz īpašus ierobežojumus šķīrējtiesas līguma noslēgšanai.

PTAC atzīmē, ka arī Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 2006.gada 7.marta spriedumā lietā Nr.C30519003 ir atzinis, ka šķīrējtiesas klauzula ar patērētāju noslēgtā līgumā uzskatāma par netaisnīgu līguma noteikumu. Tādējādi *PTAC* norāda, ka *Sadarbības līguma* 3.1.apakšpunkts un *Rokas naudas līguma* 3.4.apakšpunkts uzskatāms par netaisnīgu līguma noteikumu.

Attiecībā uz *Paskaidrojumā* norādīto, ka kopš 2007.gada līgumos klientiem piedāvā alternatīvu izvēli griezties Latvijas Republikas tiesu instancēs vai šķīrējtiesā *PTAC* norāda, ka arī šādā redakcijā izteikti līguma noteikumi ierobežo patērētāja tiesības griezties tiesā un ierobežo patērētāja izvēles brīvību izvēlēties tiesību sargājošo iestādi, kurā vērsties, jo, ja prasītājs ir pakalpojuma

sniedzējs, prasība tiek celta šķīrējtiesā, un patērētājs nevar „izvairīties” no šķīrējtiesas procesa. Tāda klauzulas redakcija teorētiski paredz (bet praksē tā notiek gandrīz katrā gadījumā), ka var tikt aizskartas tieši tās pašas patērētāja intereses, kuras tiek aizskartas klasiskās šķīrējtiesas klauzulas gadījumā.

Saskaņā ar *PTAL* 6.panta trešās daļas 7.punktu par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi noteikumi, kas: „izslēdz vai kavē patērētāja tiesības vērsties patērētāju tiesību aizsardzības iestādēs vai tiesā, paredz strīdu izskatīšanu tikai šķīrējtiesā”. *PTAC* norāda, ka, pieļaujot strīdu izskatīšanu tikai šķīrējtiesā pēc *Sabiedrības* izvēles, patērētājam nav iespējams izmantot savas likumīgās tiesības vērsties vispārējās jurisdikcijas tiesā. Šādu viedokli apstiprina arī Administratīvā rajona tiesa (Administratīvās rajona tiesas 2005.gada 12.augusta spriedums lietā Nr. A42241705 (A2417-05/13) 14.1.punkts) norādot, ka „patērētāja izvēles brīvība varētu realizēties tikai tādā gadījumā, ja šajās [līguma punktā norādītajās] tiesību sargājošajās iestādēs vērstos pats patērētājs. Savukārt gadījumā, ja pakalpojuma sniedzējs... ..strīda risināšanas iestādes izvēlē”.. Tādējādi šāds līguma noteikums nostāda patērētāju savu tiesību realizācijai neizdevīgā stāvoklī un atbilstoši *PTAL* 6.panta trešās daļas 1. un 7.punkta noteikumiem (kontekstā ar *PTAL* 5.panta otrās daļas 5.punkta noteikumiem) uzskatāms par netaisnīgu līguma noteikumu. Savukārt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 2006.gada 7.marta spriedumā lietā Nr.C30519003 ir atzinis, ka šķīrējtiesas klauzula ar patērētāju noslēgtā līgumā uzskatāma par netaisnīgu līguma noteikumu. Ņemot vērā iepriekš minēto, *PTAC* uzskata, ka *Sabiedrības* 2007.gada līgumos klientiem piedāvātais līguma noteikums, piedāvājot patērētājiem alternatīvu izvēli griezties Latvijas Republikas tiesu instancēs vai šķīrējtiesā, ir uzskatāms par netaisnīgu līguma noteikumu.

PTAC norāda, ka saskaņā ar *PTAL* 6.panta astotās daļas noteikumiem, ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtajā līgumā ietvertie netaisnīgie līguma noteikumi pēc patērētāja prasības atzīstami par spēkā neesošiem, bet līgums paliek spēkā, ja tas var pastāvēt arī turpmāk, kad izslēgti netaisnīgie līguma noteikumi.

Ņemot vērā visu iepriekš minēto, *PTAC* saskaņā ar *PTAL* 3.panta 2.punktu, 5.panta otrās daļas 5.punktu, 6.panta otro daļu, 6.panta trešās daļas 1., 4., 7. un 8.punktu, 6.panta piekto, sesto, septīto un astoto daļu, pamatojoties uz *PTAL* 25.panta

ceturtās daļas 4. un 6.punktu un astotās daļas pirmo punktu, kā arī desmito daļu, **uzdod *Sabiedrībai*:**

pārtraukt pildīt ar *Patērētāju Sadarbības līguma* 2.9. un 3.1.apakšpunkta un *Rokas naudas līguma* 3.4.apakšpunkta noteikumus;

pārtraukt pildīt ar citiem patērētājiem noslēgtajos līgumos identiska satura līguma noteikumus kā *Sadarbības līguma 2.9.* un *3.1.apakšpunkta* un *Rokas naudas līguma 3.4.apakšpunkta* noteikumus, kurus patērētājs un *Sabiedrība* nav atsevišķi apsprieduši;

mēneša laikā no administratīvā akta spēkā stāšanās dienas grozīt patērētājiem piedāvātajos *sadarbības līguma* un *rokas naudas līguma* projektos identiska satura līguma noteikumus kā *Patērētāju Sadarbības līguma 2.9.* un *3.1.apakšpunkta* un *Rokas naudas līguma 3.4.apakšpunkta* noteikumus;

mēneša laikā no administratīvā akta spēkā stāšanās dienas sniegt informāciju *PTAC* par administratīvā akta nolemjošās daļas izpildi mēneša laikā no administratīvā akta paziņošanas brīža adresātam, atbilstoši *PTAL 25.panta* desmitās daļas noteikumiem.

Saskaņā ar *Administratīvā procesa likuma 70.panta* pirmo daļu, *76.panta* pirmo daļu un otro daļu, *79.panta* pirmo daļu un *Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 25.panta* pirmo daļu šo administratīvo aktu adresāti var apstrīdēt Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijā viena mēneša laikā kopš tā paziņošanas adresātiem, iesniedzot iesniegumu *Patērētāju tiesību aizsardzības centrā*, Rīgā, K.Valdemāra ielā 157.

Direktore

(paraksts)

B.Vītoļņa

(zīmogs)

IZRAKSTS PAREIZS